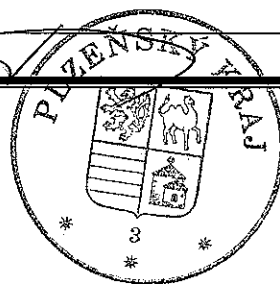

Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2011

Kraj:	Plzeňský
Sídlo:	Škroupova 18, 306 13 Plzeň
Podpis statutárního orgánu:	

Základní informace k vypracování dokumentu

Tato příloha obsahuje závaznou osnovu pro vypracování *Zprávy o stavu romské menšiny v kraji za rok 2011*.

Zpráva bude podkladem pro přípravu *Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2011* (dále jen Zpráva 2011), která by měla být v souladu s usnesením vlády ze dne 12. října 2011 č. 720 předložena vládě k projednání do 31. července 2012.

Součástí vládního materiálu je každoročně příloha s názvem *Zpráva o situaci romské menšiny v krajích za rok 2011*, která bude souhrnem všech krajských zpráv. Po projednání materiálu vládou bude příloha zveřejněna na webových stránkách Úřadu vlády ČR www.vlada.cz.

Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2011 by měla vycházet z výsledků výzkumných studií provedených ve sledovaném období na území kraje a z dalších dat získaných od jiných odborů krajského úřadu, obecních úřadů a dalších institucí spolupracujících při řešení romských záležitostí. Velmi důležité je vždy uvádět zdroje informací.

Cennými jsou pro zpracovatele Zprávy 2011 údaje krajských koordinátorů pro romské záležitosti, které vycházejí z jejich dobré znalosti terénu a z praktických zkušeností. Součástí dokumentu by měly být také příklady dobré a špatné praxe v oblasti romské integrace na území kraje a návrhy krajských koordinátorů na koncepční řešení situace Romů v ČR v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu.

Zprávu o stavu romské menšiny v kraji za rok 2011 odešlou kraje **nejpozději do 6. dubna 2012** na poštovní adresu: Úřad vlády ČR, odd. kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a sekret. Rady vlády pro národnostní menšiny, nábr. Edvarda Beneše 4, Praha 1, 118 01, v elektronické podobě zároveň na emailovou adresu kosatkova.eva@vlada.cz (tel: 224 002 074) a to ve formátu MS-Word (nikoli ve formátu PDF).

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O SITUACI ROMSKÉ MENŠINY V KRAJI

- *Počet příslušníků romské menšiny dle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2011.*

V Plzeňském kraji se k romské národnosti přihlásilo dle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2011 pouze 212 osob.

- *Kvalifikovaný odhad počtu příslušníků romské menšiny v kraji.*

Orientační odhad počtu příslušníků romské menšiny v kraji je 6000 – 7000 osob.

Není však předpoklad, že by se v Plzeňském kraji Romové nehlásily ke své národnosti z důvodu obav být identifikováni jako romská menšina, spíše se cítí být Čechy, chtějí být vnímáni jako Češi.

- *Prostorové rozmístění romské menšiny v kraji (města a obce s vyšší koncentrací Romů).*

Výše uvedené údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné. Lze proto poskytnout pouze informace o sociálně vyloučených lokalitách v Plzeňském kraji, viz. níže (6. Zhodnocení situace Romů v sociální oblasti).

2. INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A POLITIKA ROMSKÉ INTEGRACE NA ÚROVNI KRAJE A OBCÍ

- *Zhodnocení působení kraje a obcí s rozšířenou působností ve vztahu k Romům v návaznosti na plnění úkolů vyplývajících pro ně z ustanovení odst. 7 a 8 § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin¹.*

- 1) povědomí kraje a obcí o Konceptu romské integrace na období 2010 – 2013 (dále jen Koncepte) a zhodnocení míry naplňování doporučení, která pro ně vyplývají z Realizačního plánu Konceptu romské integrace na období 2010 – 2013, identifikace základních bariér, které jim v tom brání;

Krajský úřad Plzeňského kraje naplňuje realizační plán Konceptu romské integrace 2010 – 2013 prostřednictvím svého dotačního programu, jež byl v roce 2011 vyhlášen jako Program podpory sociálních služeb v sociálně vyloučených romských komunitách.

Za účelem zjištění potřebnosti obyvatel sociálně vyloučených romských komunit byl v roce 2011 na objednávku Plzeňského kraje zpracován Monitoring aktuální situace v sociálně vyloučených lokalitách Plzeňského kraje, jež mapuje klíčové oblasti života obyvatel sociálně vyloučených lokalit, jako je vzdělávání, zaměstnanost, bydlení, oblast zdraví, sociální ochrany a bezpečnost romských komunit.

Koordinátorka pro romské záležitosti Plzeňského kraje vyvíjela v roce 2011 úsilí ke zlepšení komunikace romských poradců ORP a nestátního neziskového

¹ Závazek krajů a obcí zabývat se romskou integrací vyplývá ze č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, konkrétně z ustanovení § 6 odst. 7. a 8, kde je uvedeno:

7) Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

sektoru zabývající se oblastí romské integrace a intervencí v sociálně vyloučených lokalitách.

Romští poradci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (v 8 z 15 ORP) průběžně svou činností sociálních pracovníků naplňovali Koncepti romské integrace.

- 2) včlenění tématu romské integrace do strategických dokumentů kraje a obcí; existence specifických strategií romské integrace na úrovni kraje a obcí, zhodnocení míry jejich naplňování;

Téma romské integrace je nepřímo včleněno do Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Plzeňského kraje, v němž je zohledněna potřeba rozvoje služeb specifickým cílovým skupinám (zejména poskytování sociálních služeb osobám ohroženým sociální exkluzí, dětem, mládeži a rodinám, obyvatelům sociálně vyloučených lokalit, lidem bez přístřeší, cizincům a osobám se zdravotním postižením a matkám s dětmi v tísni, jež jsou v mnoha případech romské národnosti), v jednotlivých regionech kraje.

Dále romskou integraci zohledňuje Koncepte v oblasti rodinné politiky z hlediska sociálních věcí na území Plzeňského kraje, Koncepte prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na období 2009 – 2011.

- 3) počet pracovníků obecních úřadů, kteří zajišťují integraci příslušníků romských komunit ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností v kraji (dále jen romských poradců); výše jejich úvazku (viz tabulka č. 2);

Funkce pracovníka zajišťujícího plnění úkolů napomáhajících integraci příslušníků romské komunity do společnosti ve správním obvodu obce obecního úřadu obce s rozšířenou působností byla v roce 2011 v Plzeňském kraji zajišťována v 8 z 15 ORP.

- 4) základní rámec činností romských poradců; zhodnocení návaznosti jejich činnosti na činnost krajských koordinátorů pro romské záležitosti a kvality vzájemné spolupráce; identifikace základních překážek, které brání romským poradcům plnit efektivně jejich poslání;

Jedná se o kumulované funkce nejčastěji pracovníků sociálních odborů městských úřadů. V roce 2011 byla funkce romského poradce kumulována nejčastěji s činností kurátora OSPOD, pracovníka dávek hmotné nouze a příspěvku na péči. Sociální pracovníci tudíž nepracovali s romskou komunitou izolovaně, ale se všemi občany dle svých kompetencí a náplně práce.

• ***Působení Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách (dále jen Agentura) a zhodnocení jejího vlivu na situaci vyloučených Romů v kraji.***

- 1) lokality v kraji, v nichž Agentura působí (viz tabulka č. 2) a počet lokálních partnerství v kraji;
- 2) přehled měst se schválenou lokální strategií sociálního začleňování, zhodnocení míry jejich naplňování v praxi;

- 3) zhodnocení spolupráce krajského koordinátora pro romské záležitosti a Agentury, způsoby zapojení koordinátora do její činnosti v kraji.

Ad 1), 2), 3) V Plzeňském kraji nepůsobí Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách.

Tabulka č.1 Institucionální zabezpečení romské integrace v kraji v roce 2011

Přehled lokalit Agentury v kraji v roce 2011	Přehled obcí s rozšířenou působností s romskými poradci v roce 2011	Počet rom. poradců v kraji a souhrnná výše jejich prac. úvazku za rok 2011
0	Domažlice, Horšovský Týn, Nýřany, Statutární město Plzeň, Přeštice, Stod, Stříbro, Sušice	Informace o výši pracovních úvazků romských poradců nejsou dostupné.

• **Aktivity romské občanské společnosti v kraji**

- 1) romská občanská sdružení v kraji a zaměření jejich činnosti (např. kulturní aktivity, politická činnost, medializace, poskytování sociálních služeb, atd.);

Amare čhave – Asociace romských občanských iniciativ. Cílem činnosti sdružení je napomáhat integraci romské populace ve společnosti, napomáhat rovnoprávnému postavení Romů, přispívat k jejich emancipaci, vzdělanosti, sociální integraci, rozvoji a podpoře kulturních a sportovních aktivit romské populace.

Příklady činnosti sdružení:

25.2.2011 se konala „Debata s hejtmanem Plzeňského kraje“

16.7.2011 se konal II. ročník celorepublikového fotbalového turnaje v Plzni.

Od 16.8. - do 26.8.2011 se konal z iniciativy sdružení letní tábor v místě Lomy u Konstantinových Lázní

Svou činnost poskytovatele sociálních služeb ukončili 11.10.2011, činnost sdružení v podobě volnočasových aktivit nadále pokračuje.

Dále v roce 2011 na území Plzeňského kraje působilo Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje (SRNM PK), které svou činnost poskytovatele sociálních služeb ukončilo 15.8.2011, a datem ukončení již nevykazovalo žádné další aktivity.

- 2) zapojení zástupců Romů do činnosti veřejné správy

- a) zhodnocení zaměstnanosti Romů ve veřejné správě;

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- b) participace Romů ve výborech pro národnostní menšiny na úrovni kraje a obcí, zapojení zástupců romské občanské společnosti do jiných platforem zabývajících se romskými záležitostmi.

Ani v roce 2011 nevyvstala potřeba řešit situaci Romů na území Plzeňského kraje prostřednictvím zřízení výboru pro národnostní menšiny. Krajský úřad Plzeňského kraje nemá informace o existenci výborů pro národnostní menšiny na úrovni obcí.

3. ZHODNOCENÍ SITUACE ROMŮ V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

- *Hodnocení míry segregace Romů v oblasti vzdělávání v kraji na všech úrovních vzdělávací soustavy, hlavní příčiny vzniku tohoto problému, identifikace dalších bariér omezujících vzdělanostní šance Romů.*

Dle informací získaných od Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje nejsou evidovány v Plzeňském kraji žádné případy institucionální segregace Romů. Hlavní příčinou omezující vzdělanostní šance Romů jsou nedostatečný zájem a motivace ze stran rodičů romských dětí, jež nespatřují školské vzdělání za klíčové v úspěšném pozdějším pracovním zařazení jejich dětí.

- *Postoj škol a školských poradenských pracovišť ke vzdělávání sociálně znevýhodněných romských dětí v běžných školách, zhodnocení míry jejich otevřenosti k zavedení proinkluzivních podmínek na školách.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Existence platformy na úrovni kraje i obcí zabývajících se tématem segregace Romů v oblasti vzdělávání, navrhováním a implementací opatření ke zvýšení vzdělanostních šancí Romů (např. působení takto tématicky zaměřených pracovních skupin, včlenění tématu do činností komisí či výborů kraje či obcí, atd.), zhodnocení praktického dopadu jejich činnosti na situaci Romů, role krajského koordinátora pro romské záležitosti v rámci těchto iniciativ.*

Vliv výborů pro národnostní menšiny na úrovni obcí nelze zhodnotit. Ve většině obcí, které mají dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů povinnost výbor zřídit k jejich založení z důvodu nezájmu příslušníků menšin nedošlo. V případě potřeby spolupracuje Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje přímo s pracovníky obecních či městských úřadů.

- *Zohlednění tématu inkluzivního vzdělávání v dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy kraje či v jiných krajských strategiích.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Existence specifických pobídek či podpor kraje a obcí pro ty školy, které chtějí inkluzivně vzdělávat (např. ve formě dotační podpory, poradenství), do jaké míry využívá kraj k tomuto účelu finanční prostředky z ESF.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Působení Centra na podporu inkluzivního vzdělávání (dále jen CPIV) v kraji, jeho vliv na situaci znevýhodněných romských dětí, žáků a studentů, role krajského koordinátora pro romské záležitosti v aktivitách regionálních poboček CPIV.*

Dle informací z CPIV, regionální pobočky Plzeň, centrum působí v Plzeňském a Karlovarském kraji. V projektu CPIV není v Plzeňském kraji příliš mnoho romských žáků.

V rámci podpory inkluzivního vzdělávání řeší centrum nákup školních pomůcek, realizaci mimoškolních aktivit, vzdělávání pedagogických pracovníků pro práci s rodinami ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, v konkrétních případech spolupracuje s organizacemi a úřady a tím přispívá k řešení situace v oblasti vzdělávání.

CPIV spolupracovalo v roce 2011 na území Plzeňského kraje s 22 školskými zařízeními.

A.Oblast včasné péče a předškolní výchovy

- *Zhodnocení dostupnosti programů včasné péče a mateřských školek pro obyvatele sociálně vyloučených romských lokalit a identifikace základních bariér v přístupu k předškolnímu vzdělávání:*

- 1) kapacita zařízení, místní dostupnost zařízení včasné péče a předškolního vzdělávání;

Dostupnost předškolních zařízení je stejná bez rozdílu etnika. Příjímací kritérium do MŠ nezohledňuje národnost a ani národnost nezjišťuje. Pokud se dostaví rodiče romských dětí k řádnému zápisu, jsou s ohledem na kapacitu školy a stanovená kritéria přijati k docházce do předškolních zařízení.

Tento bod doplňujeme informací o zapojení NNO do systému předškolního vzdělávání: Společnost TADY A TEĎ realizovala v roce 2011 řadu projektů orientujících se na oblast vzdělávání sociálně vyloučených osob. Přímo v jedné sociálně vyloučené lokalitě v Plzni realizuje „Předškolku“ pro děti v předškolním věku, kteří z různých důvodů nenavštěvují MŠ. Cílem je podpora dětí ze sociálně slabých, nízkopříjmových a sociokulturně znevýhodněných rodin v předškolním vzdělávání, se zaměřením na jejich přestup do MŠ.

- 2) obsazení mateřských školek z hlediska etnicity (výskyt segregovaných „romských“ školek v kraji), postoj jejich zřizovatelů a místních samospráv k tomuto problému (je zde vyvíjena činnost k řešení problému?);

V Plzeňském kraji nedochází k segregaci romských školek. Romská mateřská škola v PK není zřízena žádná. Předškolní vzdělávání není povinné, je čistě na zájmu rodičů romských dětí nebo na doporučení sociálních pracovníků o umístění těchto dětí do předškolních zařízení. Dle dosavadních zkušeností je postoj zřizovatelů vždy vstřícný a reálně posuzuje situaci romských dětí.

- 3) postoj romských rodičů ke včasné péči a k předškolnímu vzdělávání, poptávka po tomto typu vzdělávání;

Vzhledem k nízkému kontaktu romských rodičů s řediteli MŠ je jejich postoj těžko hodnotitelný. Ze zkušeností ředitelů školek vyplývá, že vždy MŠ musela vyvinout aktivitu a přesvědčovat rodiče těchto dětí, aby z preventivních důvodů

zapsali děti k docházce do předškolního zařízení; převážně se jednalo o sociálně slabé rodiče. Důležitou roli sehrála vždy spolupráce se sociálním odborem a dětskou lékařkou.

- 4) míra propojení vzdělávacích aktivit, poradenských služeb a sociálních služeb pro sociálně znevýhodněné děti v předškolním věku a jejich rodiče (tj. je uplatňován v této oblasti multidisciplinární přístup?).

Dle informací získaných od Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje se v rámci možností a regionů vždy mateřské školy snaží podchytit k docházce všechny děti - tedy i romské. Je důležitá spolupráce jmenovaných institucí, ale v závěru jde vždy o rozhodnutí rodiče, zdali dítě do mateřské školy přihlásí.

- *Dostupnost přípravných ročníků v kraji, identifikace základních bariér v přístupu k nim (posouzení jejich kapacity; zájem romských rodičů o jejich využívání, kvalita výuky).*

V Plzeňském kraji jsou zřízeny 4 základní školy, které mají přípravné třídy pro žáky se sociálním znevýhodněním, bez ohledu na etnikum. Dvě tyto školy jsou v Plzni, jedna je v Dobřanech a jedna v Plané. V současné době je zvažováno zřízení dalších přípravných tříd v souladu se strategickým dokumentem Plzeňského kraje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje.

Tabulka č.2 Přehled vzdělávacích zařízení zřizujících přípravné ročníky

Název zařízení	Sídlo zařízení	Počet přípravných ročníků	Počet dětí, které se v nich vzdělávají
7. základní škola a mateřská škola Plzeň, příspěvková organizace	Brněnská 36, Plzeň	1	13-15
16. základní škola a mateřská škola Plzeň, příspěvková organizace	Americká třída 30, Plzeň	3	15, 15, 14
Základní škola Planá, příspěvková organizace	Na Valech 143, okres Tachov, Planá	1	13
Základní škola Dobřany	Dobřany, okres Plzeň-jih	1	16-17

B. Základní vzdělávání

- *Zhodnocení průběhu zápisů romských dětí do ZŠ, uplatňování specifických praktik škol a školských poradenských zařízení.*

Při zápisech do prvních tříd je kladen důraz na rovnocenné posuzování všech dětí bez rozdílu etnika.

- *Existence segregovaných romských základních škol s vysokým podílem romských žáků v kraji, postoj zřizovatelů a místních samospráv k tomuto problému. (je vyvíjena aktivita vedoucí k desegregaci?).*

V Plzeňském kraji nejsou cíleně žádné romské školy zřizovány, větší naplněnost škol podílem romských žáků se děje spádově v blízkosti sociálně vyloučených lokalit Plzeňského kraje, především ve městě Plzni.

- *Zájem škol o využívání vyrovnávacích opatření dle ustanovení §1 odst. 1 vyhlášky č. 147/2011 Sb. (zejména zájem o využití asistentů pedagoga, propojení výuky s poradenskými službami, rozvoj alternativních programů ke zvýšení vzdělanostních šancí romských žáků – příklady dobré praxe v této oblasti); identifikace základních bariér, které školám ve využívání brání.*

Dle informací získaných od Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje je základní bariérou, která školám brání ve využívání vyrovnávacích opatření, pouze nedostatek finančních prostředků, které požadují z jednotlivých rozvojových programů.

Tabulka č.3 Počet asistentů pedagoga a jejich financování v kraji v roce 2011

Počet asistentů pedagoga MŠ	Počet asistentů pedagoga ZŠ	Počet asistentů pedagoga SŠ	Výše dotace ze strany MŠMT na rok 2011 ²	Výše podpory programu ze strany kraje
1	9	0	2 531 018,- Kč	0

- *Provázanost základního vzdělávání s mimoškolními aktivitami a se sociálními službami (např. dostupnost a provázanost programů doučování, dalších vzdělávacích, volnočasových a rozvojových aktivit, příklady dobré praxe v této oblasti).*

Dle informací získaných od Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského si aktivity, jako je doučování a mimoškolní a volnočasové aktivity, vedou jednotlivé školy samostatně a pečlivě.

V roce 2011 organizovaly některé NNO (např. Ponton, občanské sdružení) v Plzeňském kraji aktivity, které mohli využít a využili i Romové. Nabídky služeb a akcí NNO jsou směřovány klientům bez vymezení etnické příslušnosti, jsou však proromsky orientovány.

Příklady aktivit a dobré praxe:

Ponton, občanské sdružení

Liga všestrannosti:

Od února 2011 probíhala pod vedením občanské sdružení Ponton *Liga všestrannosti*. Jednalo se o několik navazujících sportovních turnajů, které se konaly dvakrát do měsíce v tělocvičně 16. ZŠ. Díky pronájmu tělocvičny bylo možné uskutečnit nabídku smysluplného trávení volného času také v zimních měsících a uživatelé si zvykali na pravidelnost realizace. Zpočátku docházelo k častým situačním intervencím, postupně však klesla agresivita při hře a

² Jedná se o dotační podporu krajů v rámci rozvojového programu MŠMT „Podpora financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“.

účastníci dodržovali principy fair play. Došlo k prohloubení vztahu s pravidelnými účastníky turnajů, který je využíván při kontaktu v terénu.

9. 2. 2011 se uskutečnil první fotbalový turnaj - „Football Cup“, určený pro uživatele starší 15ti let. Akce se zúčastnilo přibližně 30 uživatelů.

23. 2. 2011 pořádalo Ponton, občanské sdružení „Fotball Match“ pro mladší děti. Celkem si přišlo zahrát nebo fandit 20 účastníků.

16. 3. 2011 měli uživatelé možnost zahrát si florbal. Akce byla nazvaná „Floorball Day“ a zúčastnilo se přibližně 25 účastníků.

23. 3. 2011 se konal netradiční zápas „Pracovníci vs. uživatelé“. Proti zaměstnancům si přišlo zahrát 8 uživatelů, kteří si postavili tým a o dva góly vyhráli.

11. 5. 2011 bylo organizováno „Sportovní odpoledne“, akce se zúčastnilo 32 dětí.

18. 5. 2011 se konala poslední akce v rámci Ligy všestrannosti „Sportovní odpoledne 2“, návštěvnost byla vysoká, kolem 40 účastníků.

Táborový pobyt

Ve dnech 15. – 19. 8. 2011 byl realizován NNO Ponton, občanské sdružení táborový pobyt v kempu La Rocca v Konstantinových Lázních. Akce se zúčastnilo 9 dětí, a to především z lokality Jateční a z centra města Plzně. Během pobytu byly realizovány zážitkové aktivity a preventivní večerní debaty. Naskytla se tím příležitost lépe děti poznat a tak zefektivnit budoucí práci.

Streetfotbal

Dne 15. 10. 2011 realizovalo Ponton, občanské sdružení ve spolupráci s NKC Atom Streetfotbal na hřišti za Obchodním centrem Plzeň. Přišlo 25 návštěvníků. Turnaje se zúčastnily dva týmy, všichni hráči dostali hodnotné ceny.

V rámci činnosti Oblastní charity Klatovy a v návaznosti na Komunitní plán z roku 2007 na období 2008 - 2012 byla zřízena v Klatovech 2 nízkoprahová zařízení pro ohroženou skupinu mládeže, nejen pro příslušníky romského etnika.

- ***Existence problému předčasného odchodu romských žáků z procesu vzdělávání v kraji, identifikace příčin a jeho důsledků.***

Tento bod doplňujeme informací o zapojení NNO do aktivit přispívajících k zapojení romských dětí do vzdělávacího procesu. Jedná se o vytváření předškolních zařízení, doučovacích a vzdělávacích kroužků apod.

Např.: Předškolní výchova Klubíčko, kterou realizuje Ponton, o.s. Klubíčko je program předškolní výchovy dětí od 3 do 7 let. Reaguje na nejrůznější důvody romských rodin, které vedou k nezařazení dětí do mateřských škol – nedostatečná kapacita MŠ, problém umístění dětí nezaměstnaných matek atd. Klubíčko připravuje děti na vstup do školy či školky, snaží se zapojovat do svých aktivit rodiče a posiluje tak hodnotu předškolní výchovy v romské komunitě. Pracuje podle principů vzdělávacího programu Začít spolu.

Také další NNO se zapojují do zajištění předškolní výchovy, která pomůže zvýšit šance těchto dětí při adaptaci na školské prostředí, ale i systematické doučování vedoucí ke zvládnutí učiva a tím motivující k další přípravě do školy. Tím přispívají k zvládnutí jednotlivých stupňů ZŠ, dokončení povinné školní docházky a

případnému pokračování ve vzdělávání. Hlavní myšlenkou všech takto zaměřených projektů je vytvoření předpokladů pro úspěšné zapojení a ukončení vzdělávacího procesu, které je jednou ze základních předpokladů pro úspěšné sociální začlenění příslušníků romských komunit.

- *Dostupnost programů na podporu návratu Romů bez potřebné kvalifikace do systému vzdělávání v kraji, příklady dobré praxe.*

V Plzeňském kraji jsou dostupné rekvalifikační kurzy Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Plzni. Např.: Základní svářečský kurz, Obsluha osobního počítače, Obsluha elektrovozíku a motovozíku, Kuchařské práce, Pracovník v sociálních službách apod..

- *Dostupnost kurzů na získání základního vzdělávání pro dospělé v kraji.*

Kurz základního vzdělání a programů na podporu návratu osob s nedokončeným vzděláním (nejen Romů) vede v Plzeňském kraji omezený počet základních škol. S ohledem na skutečnost, že nepodléhají žádné evidenci, není možné zjistit relevantní údaj o jejich počtu.

C. Sekundární vzdělávání

- *Zhodnocení účasti romských studentů na středoškolském vzdělávání v kraji, identifikace překážek v přechodu ze ZŠ na SŠ.*

Není možné poskytnout informace o Zhodnocení účasti romských studentů na středoškolském vzdělávání, neboť nejsou k dispozici relevantní zdroje.

- *Dostupnost programů na podporu přestupu romských žáků ze ZŠ do SŠ v kraji (např. motivační a stimulační programy, programy přípravy na přijímací zkoušky, příklady dobré praxe).*

V roce 2011 byl na území Plzeňského kraje (v městě Plzni a okolí) realizován Společností TADY A TED, o.p.s. program *Podpora vzdělávání* pro děti mladšího školního věku, který je zaměřen na zvyšování vzdělanostní úrovně dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Součástí jsou preventivní aktivity proti předčasnému ukončování vzdělávání a zkvalitnění úrovně mimoškolní přípravy cílové skupiny dětí. V roce 2011 bylo do tohoto programu zapojeno 106 dětí a 70 rodičů.

Společnost TADY A TED, o.p.s. dále realizovala *volnočasové aktivity* přímo v sociálně vyloučených lokalitách.

Program Mentoring je určen pro mladistvé ze sociálně vyloučeného prostředí, kteří budou v blízké době ukončovat ZŠ a rozhodují se o další vzdělávací kariéře. Aktivita je založena na neformálním vztahu mentora s klientem, který může klienta směřovat buď na další stupeň vzdělávání a podpořit ho ve zvyšování kvalifikace, nebo alespoň do legálního zaměstnání. Cílem tohoto programu je zvýšit vzdělanostní úroveň dětí a mladistvých do 26 let ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, rizikových skupin dětí a příslušníků národnostních menšin v Plzni a jejím okolí, zvýšit tak jejich šance na dosažení vyššího vzdělání

a přispět tak k jejich sociálnímu začleňování a rovnému přístupu ke vzdělání. V roce 2011 bylo do tohoto programu zapojeno 26 klientů.

Na obou programech Společnosti TADY A TEĎ, o.p.s. se podíleli v roce 2011 rovněž dobrovolníci, zpravidla studenti ZČU v Plzni Pedagogické fakulty, oboru Sociální práce. V rámci programu Podpora vzdělávání bylo zapojeno 61 dobrovolníků, na programu Mentoring se podílelo 16 dobrovolníků.

- *Výše finanční podpory romských žáků středních škol v kraji, počet přidělených stipendií v roce 2011, zhodnocení efektivity programu.*

V Plzeňském kraji nebyl v roce 2011 vyhlašován program na podporu romských žáků středních škol.

Tento bod doplňujeme informací o zapojení NNO do aktivit podporujících romské děti na středních školách, ale i v ostatním navazujícím vzdělávání.

Např.: Společnost TADY A TEĎ, o. p. s. realizovala v roce 2011 projekt Mentoring, jež je zaměřen na podporu sekundárního vzdělávání sociokulturně znevýhodněných dětí a mladistvých.

Tabulka č.4 Podpora romských žáků středních škol v kraji za rok 2011

Kraj	1. kolo			
	Počet žádostí	Počet podpořených škol	Počet přidělených stipendií	Celková dotace

Kraj	2. kolo			
	Počet žádostí	Počet podpořených škol	Počet přidělených stipendií	Celková dotace

D. Terciární vzdělávání

- *Zhodnocení účasti romských středoškoláků ve vyšším odborném a vysokoškolském vzdělávání, identifikace nejzávažnějších bariér, které brání romským středoškolákům pokračovat ve studiu na VŠ.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Dostupnost programů na podporu přestupu a setrvání romských středoškoláků na VOŠ a VŠ, identifikace příkladů dobré praxe v této oblasti.*

Občanské sdružení *Slovo 21* realizovala v roce 2011 projekt *Dža dureder – Pokračuj II.* na podporu přestupu romských středoškoláků na vysokou školu. V Plzeňském kraji je v rámci tohoto projektu organizována příprava na přijímací zkoušky a následné studium na fakultách Západočeské univerzity v Plzni, dle preferencí a dispozic uchazečů. Dle sdělení manažerky uvedeného projektu Martiny Horváthové byla v Plzeňském kraji do projektu zařazena jedna studentka, která však ze zdravotních důvodů svou účast přerušit a bude se připravovat na přijímací řízení v roce 2012.

4. ZHODNOCENÍ SITUACE ROMŮ V OBLASTI ZAMĚSTNANOSTI

- Zhodnocení pozice Romů na trhu práce ve srovnání s celkovou situací na trhu práce v kraji; celková míra nezaměstnanosti v kraji a kvalifikovaný odhad specifické míry nezaměstnanosti Romů v roce 2011, identifikace základních bariér, které brání Romům participovat na trhu práce.*

Úřad práce ČR – krajská pobočka v Plzni neeviduje etnická data, a proto nejsou k dispozici údaje vztahující se přímo k romské komunitě. Na základě sdělení Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Plzni lze konstatovat, že osoby z romské komunity patří často k osobám dlouhodobě evidovaným na úřadě práce.

Míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji činila v roce 2011 7,0%.

Základní údaje o nezaměstnanosti v Plzeňském kraji:

Období	Uchazeči o zaměstnání					volná místa	míra nezam. %
	celkem	ženy	Pobírající podporu	nově hlášení	vyřazení		
leden 2011	28003	13159	10071	3792	3056	2045	8,4
únor 2011	27352	12907	9582	2500	3151	1895	8,2
březen 2011	25821	12398	8138	2695	4226	1913	7,7
duben 2011	23843	11889	6595	2484	4462	2095	7,1
květen 2011	22494	11594	5620	2417	3766	2116	6,6
červen 2011	22099	11564	5394	2495	2890	2242	6,6
červenec 2011	22411	11988	5615	2820	2508	2357	6,7
srpen 2011	22041	11970	5417	2575	2945	2398	6,6
září 2011	21574	11620	4880	3575	4042	2518	6,5
říjen 2011	21259	11319	5014	2754	3069	2442	6,3
listopad 2011	21269	11280	5237	2742	2732	2199	6,3
prosinec 2011	23308	11710	6311	4103	2064	2603	7,0

Dle výzkumu „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“ realizovaného společností GAC spol. s r. o. a Nová škola o. p. s. z roku 2005/2006 činí míra nezaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách až 90 %.

Za hlavní příčiny nezaměstnanosti lze označit nedostatečné vzdělání, malé pracovní zkušenosti, nízké mzdy v oborech, ve kterých se lidé s nižším dosaženým vzděláním mohou uplatnit, dojíždění, které zvyšuje náklady, a v posledních letech hospodářská krize.

- *Zapojení Romů do aktivní politiky zaměstnanosti; nejčastěji využívané nástroje APZ ve vztahu k této cílové skupině, jejich praktický dopad na pozici Romů na trhu práce.*

Obtížně umístitelní uchazeči jsou podporováni některými z nástrojů APZ (např. umístěním na veřejně prospěšné práce nebo společensky účelná pracovní místa).

- *Realizace jiných programů na podporu zaměstnanosti Romů a jejich poskytovatelé (např. poradenské programy NNO, podporovaná pracovní místa), příklady dobré praxe.*

V rámci programového období 2007-2013 je Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Plzni realizátorem tzv. Regionálních individuálních projektů. Tyto projekty vytváří a realizuje Odbor implementace projektů ESF pro celý Plzeňský kraj, jsou tedy nabízeny všemi kontaktními pracovišti Úřadu práce ČR v rámci celého Plzeňského kraje a jsou zaměřeny na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti nezaměstnaných osob nebo osob ohrožených na trhu práce prostřednictvím cíleného využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

- *Využití veřejné služby ve vztahu k Romům v kraji - zkušenosti poskytovatelů, zhodnocení dostupnosti VS pro romské příjemce pomoci v hmotné nouzi, identifikace základních problémů při využívání tohoto nástroje v praxi, příklady dobré a špatné praxe v této oblasti).*

Součástí aktivní politiky zaměstnanosti je od ledna 2012 veřejná služba, která pomáhá uchazečům o zaměstnání k získávání pracovních návyků a ke znovuzачlenění na trh práce. S ohledem na krátkodobé využívání veřejné služby Úřadem práce ČR – krajské pobočky v Plzni, nejsou k dispozici relevantní zdroje informací.

- *Využití sociální ekonomiky jako nástroje řešení nezaměstnanosti Romů v kraji, dostupnost těchto aktivit v kraji, příklady dobré praxe.*

8.2.2011 se konala v Centru sociální integrace a celoživotního vzdělávání v Klatovech panelová diskuze. V rámci panelové diskuze se představili zástupci dvou úspěšných sociálních podniků v Plzeňském kraji, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním znevýhodněním - sociální firma Pracovní sobota s.r.o. zaměstnává 12 osob se zdravotním postižením. Plzeňská kavárna Kačaba v roce 2011 zaměstnávala 24 osob se zdravotním postižením.

Zájemci o založení sociálního podniku a o prosazování sociálního podnikání v Plzeňském kraji měli možnost zúčastnit se skupinové konzultace s panelisty, kteří jsou předními odborníky na sociální podnikání.

- *Výskyt diskriminace na trhu práce a způsoby jejího řešení v kraji (zájem romských obětí o řešení problému, aktivita a postoj odpovědných veřejných institucí k jejímu řešení, popř. dostupnost jiného alternativního antidiskriminačního programu, příklady dobré a špatné praxe).*

U dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání dochází nezdědka ke kumulaci několika příčin jejich nezaměstnanosti. K dlouhodobé a opakované evidenci dochází především u uchazečů s minimálním stupněm vzdělání, společensky nepřizpůsobivých a rovněž u uchazečů se zdravotním postižením. U této skupiny postupně dochází ke ztrátě nezbytných pracovních návyků a chybí motivace k získání a udržení zaměstnání. Obtížné je též umisťování uchazečů o zaměstnání, kteří mají záznam v rejstříku trestů nebo se vrací z výkonu trestu odnětí svobody.

K dlouhodobě evidovaným uchazečům o zaměstnání patří i mladiství uchazeči, neboť se jedná ve většině případů o uchazeče se základním vzděláním. S uplatněním na trhu práce mají značné problémy i uchazeči o zaměstnání, kteří pečují o děti do 15 let věku, a uchazeči starší 50 let věku.

Tyto údaje však nelze obecně vztahovat k příslušníkům romské menšiny, rovněž ani údaje diskriminačního chování na trhu práce nejsou dostupné.

- *Alternativní zdroje obživy romských domácností.*

Úřad práce ČR – krajská pobočka v Plzni neeviduje informace podobného charakteru.

5. ZHODNOCENÍ SITUACE ROMŮ V OBLASTI BYDLENÍ

- *Popis bytové situace Romů v kraji.*

- 1) dostupnost bydlení pro tuto cílovou skupinu, jeho kvalita a cena;

Dostupnost bydlení pro cílovou skupinu Romů je limitována pouze jejich solventností, jež se odvíjí od situace, zda mají trvalý příjem ze zaměstnání nebo jsou příjemci dávek (podpory v nezaměstnanosti či dávek pomoci v hmotné nouzi). Lze předpokládat, že výrazný podíl sociálně znevýhodněných rodin využívá formy nájemního bydlení, tento předpoklad však nelze vztáhnout pouze na romské rodiny, ale platí pro všechny sociálně slabé, neboť nájemní bydlení je pro ně jediné dostupné. Tento fakt identifikuje i základní překážku a příčiny ztráty bydlení ad 2),3).

- 2) identifikace základních překážek, které brání Romům v přístupu ke standardnímu bydlení;
- 3) nejčastější příčiny ztráty bydlení (např. neoprávněné užívání bytu, dluhy na nájemném);

O důvodech ztráty bydlení nejsou k dispozici systematicky shromažďované ověřitelné údaje (jedná se o soukromoprávní vztahy). Z činnosti koordinátora, úředníků obecních úřadů, sociálních pracovníků a jiných odborníků v této oblasti vyplývá, že častým důvodem je neexistence nájemní smlouvy, smlouvy na dobu

určitou, neplacení nájemného, neporozumění textu smlouvy, zadlužení, exekuce atd.

- 4) strategie romských rodin při řešení obtížné bytové situace, zejména po ztrátě bydlení (specificky zhodnotit vliv problému na migraci romských domácností v rámci kraje);

Jednou ze strategií řešení bytové otázky nízkopříjmových rodin je odstěhování na komerční ubytovny. Tento trend se objevuje v posledních dvou letech a jeví se být jako velmi problematický. Nájemné komerčních ubytoven zpravidla neodpovídá poskytnutým službám, ubytovací kapacity jsou přetíženy a nemají kvality běžného standardu bydlení (zejména pro rodiny s dětmi). Rodiny jsou tak často nevědomky vykořisťovány a dochází k jejich dalšímu zadlužování a sociálnímu propadu. Z dlouhodobého hlediska se jedná o vytváření sociálně vyloučených lokalit, vznikajících přirozeným sestěhováním sociálně vyloučených, nízkopříjmových a sociokulturně znevýhodněných osob.

- 5) výskyt specifických praktik pronajímatelů a dalších subjektů na trhu s byty při jednání s romskými zájemci o bydlení či nájemci (např. řízené sestěhovávání romských rodin ze strany místní samosprávy; zřizování spádových „romských“ ubytoven; výskyt diskriminace na trhu s byty; příp. jiné jednání, které je v rozporu s dobrými mravy).

Krom specifických praktik majitelů komerčních ubytoven, uvedených v bodě 4) a vztahujících se obecně k sociálně vyloučeným osobám, nikoli pouze k romskému etniku, nejsou Krajským úřadem Plzeňského kraje, evidovány žádné jiné diskriminační nebo protiprávní praktiky.

- *Existence komplexního systémového řešení bytové otázky a revitalizace sociálně vyloučených romských lokalitách v kraji a obcích (např. programy v rámci IPRM, jiné strategie rozvoje obcí či kraje zaměřené i na oblast bydlení, míra využití dotační podpory z evropských strukturálních fondů, ze Státního fondu rozvoje bydlení či z jiných dotačních programů).*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Dostupnost sociálních forem bydlení pro nízkopříjmové romské domácnosti, jejich poskytovatelé, využití dalších nástrojů či programů ke zvýšení udržitelnosti bydlení (míra využívání institutu zvláštního příjemce ze strany pronajímatelů, existence prostupného bydlení, doprovodné integrační sociální programy zaměřené na rozvoj kompetencí potřebných pro hledání a udržení si bydlení, program domovník, příklady dobré a špatné praxe v této oblasti).*

O využívání institutu „zvláštního příjemce“ nemáme konkrétní informace.

6. ZHODNOCENÍ SITUACE ROMŮ V SOCIÁLNÍ OBLASTI:

- **Podíl sociálně vyloučených Romů na celkovém počtu příslušníků romské menšiny v kraji (kvalifikovaný odhad).**

Dle výzkumu „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“ z roku 2005/2006 je odhadovaný počet romských obyvatel těchto vyloučených lokalit 1500 – 2000 osob. Orientační odhad počtu příslušníků v romských komunitách v kraji je 6000 – 7000 osob.

- **Přehled sociálně vyloučených romských lokalit v kraji (neuvádět konkrétní ulice a domy) a nejčastější mechanismy jejich vzniku.**

Dle výzkumu „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“ realizovaného společností GAC spol. s r. o. a Nová škola o. p. s. (2005/2006) bylo na území Plzeňského kraje identifikováno 17 sociálně vyloučených lokalit a lokalit ohrožených sociálním vyloučením v 8 obcích (Bělá nad Radbuzou, Horní Bříza, Kladruby, Klatovy, Nýřany, Plzeň, Rokycany, Velká Malahov).

Monitoring aktuální situace v sociálně vyloučených lokalitách Plzeňského kraje, jehož realizátorem byla Organizace Člověk v tísni, o.p.s. - regionální pobočka Plzeň v období říjen – prosinec 2011, identifikoval 26 lokalit.

Nejedná se však o nárůst počtu sociálně vyloučených lokalit v pravém slova smyslu, v některých případech je popisován pouze jeden objekt osídlen členy jedné rodiny. Současně byly v rámci Monitoringu identifikovány i zaniklé lokality, tzv. sociálně vyloučené útvary, které byly popsány v Gabalově analýze, avšak v současné době již neexistují.

Následující údaje jsou čerpány z Monitoringu aktuální situace v sociálně vyloučených lokalitách Plzeňského kraje.

Tabulka č. 5 Prostorové rozložení romských lokalit v kraji

Obec	Počet sociálně vyloučených lokalit
ORP Domažlice	2
ORP Horažďovice	2
ORP Horšovský Týn	5
ORP Klatovy	4
ORP Nýřany	4
ORP Plzeň	5
ORP Rokycany	2
ORP Tachov	2

- *Postoj kraje, obcí a dalších veřejných institucí k sociálnímu vyloučení Romů a k existenci sociálně vyloučených romských lokalit; existence platforem na jejich úrovni, které se tímto tématem zabývají, zapojení krajského koordinátora pro romské záležitosti do těchto iniciativ.*

V Plzeňském kraji nevyplynula ani v roce 2011 potřeba existence platforem, zabývajících se tímto tématem.

Koordinátor pro romské záležitosti spolupracuje s Krajským protidrogovým koordinátorem, koordinátorem prevence kriminality Plzeňského kraje.

- *Hodnocení dostupnosti sociálních služeb pro vyloučené Romy (zejména služeb sociální prevence) a identifikace bariér, které jim brání služby využívat; role krajského koordinátora pro romské záležitosti při zajišťování dostupnosti sociálních služeb pro tuto skupinu.*

Přehled klíčových poskytovatelů sociálních služeb je uveden v tabulce č. 7.

Také v roce 2011 vyhlásil Plzeňský kraj dotační program „Program podpory sociálních služeb v sociálně vyloučených romských komunitách“. Účelem tohoto programu byla podpora poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kteří poskytují sociální služby v sociálně vyloučených romských komunitách, nebo příslušníkům romských komunit.

Z tohoto programu byly podpořeny 3 ze 4 NNO, poskytovatelů sociálních služeb, celkem bylo rozděleno 300.000,– Kč.

Plzeňský kraj vyhlásil rovněž dotační program „Program podpory sociálních služeb v Plzeňském kraji 2011“, z něhož bylo podpořeno 43 sociálních služeb 24 žadatelů. Z toho 5 sociálních služeb je na podporu mimo jiné i obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Mezi nejčastější druhy sociálních služeb poskytovaných cílové skupině patří terénní programy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Plzeňský kraj získal z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost podporu pro individuální projekt Podpora sociálních služeb v Plzeňském kraji. Cílem uvedeného programu i samotného projektu je sociální začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením. V rámci jeho realizace došlo k podpoře vybraných sociálních služeb poskytovaných na území Plzeňského kraje.

Mezi cílové skupiny projektu patří např.:

- děti, mládež a mladí dospělí,
- etnické menšiny a osoby z jiného sociokulturního prostředí,
- osoby bez přístřeší,
- osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody,
- osoby komerčně zneužívané,
- osoby pečující o osobu blízkou.

Projekt počítal s podporou stávajících služeb i se vznikem služeb nových. Zaměření podpory služeb bylo velmi důsledně konzultováno s obcemi v Plzeňském kraji a odráží závěry regionálních plánů sociálních služeb. Vedle podnětů obcí projekt

vychází i ze závěrů krajského plánování sociálních služeb a zpracovaných analytických podkladů popisující potřebnost sociálních služeb na území Plzeňského kraje. V průběhu projektu je sledováno využití jednotlivých služeb a jedním z výstupů projektu bude také zpráva hodnotící potřebnost služeb v jednotlivých regionech kraje. Ta bude důležitým podkladem pro další případné úpravy systému sociálních služeb v Plzeňském kraji.

Dle informací Magistrátu města Plzně byl v roce 2011 vyhlášen dotační titul „Program podpory integrace cizinců a menšinových aktivit“.

- *Zohlednění potřeb sociálně vyloučených Romů ve střednědobých plánech rozvoje sociálních služeb na úrovni kraje a obcí; zhodnocení míry jejich naplňování ve vztahu k této cílové skupině; cílená dotační politika kraje a obcí, zapojení krajského koordinátora pro romské záležitosti do této oblasti.*

Ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Plzeňského kraje je zohledněna potřebnost rozvoje služeb specifickým cílovým skupinám (zmíněno je poradenství poskytované osobám ohroženým sociální exkluzí, dětem, mládeži a rodinám, obyvatelům sociálně vyloučených lokalit, lidem bez přístřeší, cizincům a osobám se zdravotním postižením), v jednotlivých regionech kraje.

Dále jsou zmiňovány i osoby bez přístřeší a matky s dětmi v tísní, jež jsou v mnoha případech romské národnosti. Konkretizované jsou zejména požadavky na zřízení služeb nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a terénních programů.

V zastoupení služeb v rámci kraje je výrazná disproporce mezi městem Plzní a zbytkem území kraje, kdy je pravděpodobná nedostupnost části těchto služeb.

Tabulka č. 6 Existence střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb na úrovni krajů a obcí v roce 2011

Kraj	Tvorba/realizace plánu na úrovni kraje (název dokumentů a období, pro něž je určen)	Počet obcí se střednědobými plány rozvoje sociálních služeb	Dotační podpora sociálních služeb/programů pro vyloučené Romy ze strany kraje
Plzeňský kraj	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Plzeňského kraje	8 ORP	„Program podpory sociálních služeb v sociálně vyloučených romských komunitách 2011“

Organizace uvedené v tabulce níže poskytují na území Plzeňského kraje sociální služby osobám žijícím v sociálně vyloučených lokalitách a cílové skupině etnických menšin.

Níže uvedené organizace působí v Plzeňském kraji jako poskytovatelé sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka č.7 Přehled sociálních služeb registrovaných dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách v kraji, jejichž cílovou skupinou jsou sociálně vyloučení Romové.

Název poskytovatele	Druh služby	Působnost (tj., kde je poskytována)
Člověk v tísni, o.p.s.	Odborné sociální poradenství Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Terénní programy Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	celokrajová působnost
Společnost TADY A TED, o.p.s.	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	město Plzeň a jeho okolí
Naděje o.s.	Azylové domy Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	středisko Plzeň, středisko Nýrsko
Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	Odborné sociální poradenství Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	celokrajová působnost
Kotec, o.s.	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Terénní programy	Cheb, Sokolov (Karlovarský kraj), Tachov
Point 14	Kontaktní centra Terénní programy	Plzeň

Ulice – Agentura sociální práce, o.s.	Terénní programy	Plzeň
DOMUS - Centrum pro rodinu	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	pobočky Plzeň, Klatovy, Nýřany, Rokycany, Stod, Kralovice
Epoché, o.s.	Telefonická krizová pomoc	Plzeň
Fond ohrožených dětí	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	pobočky Plzeň, Manětín, Klokánek Janovice
Diecézní charita Plzeň	Sociální rehabilitace Azylové domy	celokrajová působnost
Občanská poradna Plzeň, o.s.	Odborné sociální poradenství	kontaktní místo Plzeň, Dobřany
Městský ústav sociálních služeb Klatovy, příspěvková organizace	Azylové domy	Klatovy
Oblastní charita Klatovy	Odborné sociální poradenství Azylové domy Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	celokrajová působnost
Oblastní charita Horažďovice	Odborné sociální poradenství	celokrajová působnost
Středisko křesťanské pomoci Plzeň	Sociální rehabilitace	Plzeň, Litohlavy

Tabulka č.8 Přehled sociálních programů a aktivit pro sociálně vyloučené Romy, které nefungují v režimu sociálních služeb

Poskytovatel	Typ aktivity	Působnost
Společnost TADY A TEĎ	Předškolní klub; Nízkoprahové komunitní centrum	Plzeň ulice Jateční, ulice Plachého
Point 14	Přednáškové akce pro školy a NZDM v rámci primární prevence; sociální práce	Plzeň

	s vězni s nízkým trestem spojeným s drogovým deliktem	
--	--	--

7. ZHODNOCENÍ SITUACE ROMŮ V OBLASTI ZDRAVÍ

- Popis zdravotní situace Romů, identifikace zásadních faktorů, které ji ovlivňují.*

Zdravotní situaci sociálně vyloučených romských komunit může negativně ovlivňovat například nekvalitní bydlení pod úrovní běžného standardu, špatné hygienické návyky, chudoba, gamblerství, alkoholismus, užívání a prodej drog, prostituce atd.

- Zhodnocení přístupu Romů ke zdravotní péči a identifikace základních bariér, které jej komplikují.*

Dostupnost zdravotní péče pro romské občany je shodná s dostupností zdravotní péče pro ostatní obyvatele. Romské etnikum má ke zdravotní péči rovnocenný přístup jako většinová populace a Plzeňskému kraji nejsou známy žádné bariéry, které tento přístup komplikují.

- Existence specifických praktik zdravotnických zařízení či zdravotních pojišťoven využívaných vůči Romům (např. manipulace při náboru nových pojištěnců, výskyt diskriminace v přístupu ke zdravotní péči, protiprávní sterilizace romských žen či jiné příklady špatné praxe).*

Krajský úřad Plzeňského kraje nemá informace o případech protiprávního jednání zdravotnických pracovníků ani zdravotních pojišťoven vůči příslušníkům romských komunit.

- Dostupnost a efektivita specifických programů ke zlepšení zdravotní situace Romů v kraji a jejich poskytovatelé (např. program zdravotně sociální pomoc a počet pomocníků v kraji; osvětové aktivity; právní servis pro oběti protiprávního jednání ze strany zdravotnických zařízení; existence vzdělávacích programů pro zdravotníky a sociální pracovníky zaměřených na téma zdravotního stavu Romů).*

Program zdravotně sociální pomoc není v Plzeňském kraji realizován.

Tabulka č. 9 Dostupnost programu zdravotně sociální pomoc v roce 2011

Poskytovatel	Počet zdravotně sociálních pomocníků	Působnost (lokalita, kde působí)

8. ZHODNOCENÍ BEZPEČNOSTNÍ SITUACE ROMŮ

8.1 Extremismus

- *Vyhodnocení vztahu mezi většinovou společností a romskou menšinou v kraji (etnické klima, postoj obyvatel k romské integraci a k aktivitám extremistů).*

Postoje veřejnosti lze jen obtížně objektivně hodnotit, nejsou stanovena žádná kritéria ani metoda tohoto hodnocení.

- *Výskyt rasově motivované trestné činnosti a pravicového extremismu na území kraje (např. případy útoků mezi Romy a zástupci většinové společnosti, pochody a další protiromské veřejné akce extremistů).*

Krajský úřad Plzeňského kraje nedisponuje konkrétními informacemi o výskytu rasově motivované trestné činnosti a pravicového extremismu na území kraje či o postojích veřejnosti k příslušníkům romských komunit, nebo k aktivitám extrémistů a etnickém klimatu na úrovni obcí.

- *Činnost Policie ČR v této oblasti, osvěta a realizace preventivních programů zaměřených na boj proti extremistům, příklady dobré praxe.*

Policie ČR nemá uvedená data k dispozici.

- *Existence platform na lokální úrovni, které se zabývají prevencí vzniku a šíření protiromských nálad a extremismu, zhodnocení vlivu jejich činnosti na etnické klima v obci, role krajského koordinátora v této oblasti; identifikace příkladů úspěšné spolupráce.*

Policie ČR nemá uvedená data k dispozici.

8.2. Kriminalita a další rizikové formy chování spojené se životem Romů v prostředí sociálně vyloučených lokalit

- *Charakter kriminality spojené se životem v sociálně vyloučeném prostředí (nejčastější typy trestné činnosti), příčiny a důsledky problému.*

Policie ČR nemá uvedená data k dispozici.

- *Výskyt dalších rizikových forem chování spojených se životem v sociálně vyloučeném prostředí, příčiny a důsledky problému (specifická pozornost tématu užívání drog).*

Policie ČR nemá uvedená data k dispozici.

- *Existence platform na úrovni kraje a obcí v oblasti prevence kriminality a rizikových forem chování (např. mezioborová spolupráce Policie ČR s dalšími zainteresovanými institucemi, tvorba lokálních strategií prevence kriminality, činnost pracovních skupin, uzavírání koordinačních dohod), role krajského koordinátora v rámci těchto iniciativ; vliv platform na bezpečnostní situaci v obci, v kraji.*

Každoročně je zpracována Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Plzeňského kraje, která obsahuje informace o romské komunitě závislé na návykových látkách, informace poskytují organizace zabývající se protidrogovou

politikou. Na Výroční zprávě spolupracuje krajská protidrogová koordinátorka s koordinátorkou pro romské záležitosti.

Tabulka č. 10 Existence koncepcí prevence kriminality na úrovni kraje a obcí

Kraj	Existence krajské koncepce prevence kriminality (název a období, pro něž je určena)	Počet obcí s koncepcí prevence kriminality

- Realizace projektů a programů zaměřených na snížení výskytu a recidivy kriminality, rizikových forem chování či na ochranu obětí trestně činnosti; zhodnocení jejich vlivu na bezpečnostní situaci Romů a celkově v obci, příklady dobré praxe.*

V roce 2011 vznikaly v Plzeňském kraji individuální a skupinové Probační a resocializační programy pro různé cílové skupiny klientů. Programy jsou realizovány odborným týmem složeným z pracovníků organizace Člověk v tísni, o.p.s. a externích spolupracovníků pobočky (sociální pracovník, speciální pedagog, psycholog, mediátor, terapeut, odborný vychovatel, poradce, člen PČR).

V roce 2011 byl realizován probační a resocializační program KOST. Hlavním cílem programu bylo podpořit klienta, který se již dostal do střetu se zákonem a motivovat ho, aby získal potřebné sociální dovednosti a kompetence nezbytné k řešení svého problému; pomoci klientovi pochopit souvislosti a dopady jeho jednání na jeho další uplatnění ve společnosti, osobní a profesní rozvoj a základní diagnostika klientových schopností a dovedností, která umožní klienta posuzovat objektivněji.

Probační program KOST byl realizován v Plzni, Klatovech, Sušici, Domažlicích (Nízkoprahové komunitní centrum Střelnice v Domažlicích).

V Probačním programu KOST je průměrně 10 klientů ve skupině.

Učební programy poskytuje Sdružení pro probaci a mediaci v justici, realizátorem v Plzni je Společnost TADY A TEĎ, o.p.s.. V Učebních programech cca 5 klientů ve skupině.

Tabulka č. 11 Dostupnost programu asistence pro jednání s policií a dalšími úřady v kraji v roce 2011

Poskytovatel	Počet asistentů pro jednání s policií a dalšími úřady	Působnost (lokalita, kde působí)

Tabulka č. 12 Dostupnost programu romský mentor v kraji v roce 2011

Poskytovatel	Počet romských mentorů	Působnost (lokality, kde působí)

Program Mentoring realizovala v roce 2011 Společnost TADY A TEĎ, o.p.s.. Informace o programu jsou uvedeny v textu výše, v části 3. Zhodnocení situace Romů v oblasti vzdělávání.

- *Spolupráce krajských koordinátorů pro romské záležitosti s krajským ředitelstvím policie ČR a se styčným důstojníkem pro menšiny, přehled aktivit realizovaných ve vzájemné spolupráci v roce 2011.*

Koordinátor pro romské záležitosti v roce 2011 nerealizoval spolupráci se styčným důstojníkem pro menšiny.

V roce 2011 byl v Plzeňském kraji realizován projekt Plzeňský kraj – bezpečný kraj. Jedná se o aktivitu Plzeňského kraje, vedení Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Krajského úřadu Plzeňského kraje a dalších subjektů směřující ke zlepšení bezpečnostní situace v Plzeňském kraji. Využíván je občany a návštěvníky Plzeňského kraje a hlavním cílem je vedle zlepšení bezpečnostní situace rovněž zlepšení subjektivního vnímání pocitu bezpečí. K naplnění těchto hlavních cílů směřují jednotlivé dílčí aktivity.

- *Role krajského koordinátora při řešení problému užívání drog ze strany romských uživatelů, zhodnocení spolupráce s krajským protidrogovým koordinátorem.*

V roce 2011 pokračovala úzká spolupráce krajského koordinátora pro romské záležitosti s krajským protidrogovým koordinátorem.

- *Zhodnocení dostupnosti programů primární, sekundární a terciární prevence pro uživatele návykových látek z vyloučených romských lokalit.*

V roce 2011 byl v Plzeňském kraji vyhlášen dotační program „Program podpory projektů protidrogové prevence v Plzeňském kraji 2011“.

V Plzeňském kraji jsou dále dostupné programy primární, sekundární a terciární prevence pro uživatele návykových látek nejen z vyloučených romských lokalit.

Organizace v PK zabývající se protidrogovou prevencí:

Společnost: Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.

Programy: P-centrum, Terénní program, Kontaktní centrum, drogové poradenství ve věznici, Program následné péče, Ambulantní léčebný program

Společnost: Kotec, o.s.

Programy: K-centrum, Terénní program

Společnost:	<i>Středisko křesťanské pomoci Plzeň</i>
Programy:	Terapeutická komunita Vršček, Pracovní a sociální agentura
Společnost:	<i>POINT14</i>
Programy:	Kontaktní a denní centrum, Terénní program, Chráněné bydlení, Následná péče, Primární prevence, Nizkoprahový klub, Email help, Krizový telefon Save me
Společnost:	<i>Ulice - Agentura sociální práce, o.s.</i>
Programy:	Agentura sociální práce, Substituční centrum Plzeň

Dle sdělení sdružení POINT14, které disponuje zkušenostmi se skrytými uživateli drog (cizinci, etnické menšiny, skryté populace), příslušníci národnostních menšin využívají hlavně služby Výdejního automatu na injekční materiál. Ostatních služeb Kontaktního centra téměř nevyužívají. Často jsou distributory a samotnými uživateli heroinu a marihuany.

Zkušenosti se skrytými uživateli drog (cizinci, etnické menšiny, skryté populace) má rovněž KOTEC, o.s. v Terénních programech Tachovsko, Stříbrsko.

8.3 Migrace Romů

Krajský úřad Plzeňského kraje nedisponuje konkrétními informacemi o míře migrace Romů v kraji a o jejich odchodu či návratu ze zahraničí.

- *Migrace Romů v rámci kraje, její příčiny a důsledky; postoj veřejných institucí k tomuto problému a existence specifických opatření v této oblasti.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Migrace Romů do zahraničí a podávání žádostí o politický azyl (existence problému v kraji; státy, kam nejčastěji Romové emigrují a příčiny jejich odchodu).*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Popis situace těch Romů, kteří se vrátili zpět do ČR, identifikace problémů, kterým po návratu čelí (orientační odhad jejich počtu, do jaké míry se jim podařilo integrovat zpět do české společnosti);*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- *Postoj veřejných institucí k romským domácnostem, které se vrátily zpět do ČR a jejich činnost v této oblasti (např. snaha situaci koordinovaně řešit, realizace opatření v této oblasti, příklady dobré a špatné praxe).*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

9. ROZVOJ ROMSKÉ KULTURY A JAZYKA

- Zájem Romů o udržení si a rozvoj vlastní kultury a jazyka, (kdo je iniciátorem těchto aktivit – představitelé Romů, NNO, vzdělávací instituce, místní samospráva); zhodnocení míry naplnění jejich kulturních potřeb v kraji, identifikace překážek, které jim v tom brání.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

- Existence podpory Romů v této oblasti ze strany veřejných institucí, kraje a obcí - včlenění tématu do strategií rozvoje kraje a obcí, míra zapojení příspěvkových organizací jako jsou muzea či jiné kulturní instituce do této oblasti, dotační podpora romské kultury a jazyka ze strany kraje a obcí.*

Údaje nejsou ve vztahu k příslušníkům romské menšiny dostupné.

Tabulka č. 10 Financování a přehled projektů na podporu romské kultury a jazyka v kraji za rok 2011

Kraj	Výše dotační podpory ze strany kraje	Přehled realizovaných projektů v roce 2011

- Dostupnost výuky romského jazyka, dostupnost výuky oboru romistika v kraji, identifikace úspěšných projektů a příkladů dobré praxe v této oblasti.*

Organizace pořádají pravidelně zájmové a výukové kroužky pro děti a mládež, organizují kulturní, osvětové a sportovní akce.

10. HLAVNÍ DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ SITUACE ROMSKÉ MENŠINY A DALŠÍ DOPLNĚNÍ

- Další postřehy k situaci Romů v kraji*
- Náměty pro systémové změny na národní úrovni v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu.*

Čj.: SV/1250/12
Počet listů : 27
Počet výtisků : 2
Číslo výtisku : 1
Za správnost :
Radní
Vedoucí odboru
Právník
Kompetence na základě : zákon č.
129/2000 Sb., o krajích
Datum : 3. 4. 2012

